

OBSAH

Předmluva	11
1. kapitola – Úvod do problematiky právních dějin mimoevropských zemí.....	15
1.1 Předmět a poslání právních dějin mimoevropských zemí	15
1.2 Velká setkání Evropy s Afrikou a Asií ve starověku a středověku	15
2. kapitola – Předstátní společnost a její přeměna na stát.....	19
2.1 Vývojová období předstátní společnosti	19
2.2 Prvobytně pospolná společnost a její rysy	20
2.3 Vojenská demokracie a její rysy	22
2.4 Přeměna vojenské demokracie na stát na Starém Východě a na antickém Západě	23
3. kapitola – Problém datování a chronologie historických událostí na Starém Východě.....	24
4. kapitola – Právní dějiny starého Egypta	26
4.1 Stručný historický přehled	26
4.2 Státní zřízení starého Egypta	29
4.3 Prameny práva starého Egypta.....	36
4.4 Z vývoje práva ve starém Egyptě	39
5. kapitola – Dějiny státu a práva na území Mezopotámie	42
5.1 Stručný historický přehled	42
5.2 Státní zřízení mezopotamských států	44
5.3 Prameny práva mezopotamských států.....	48
5.4 Z vývoje práva v Mezopotámii	50
6. kapitola – Stát a právo u Chetitů.....	53
6.1 Historické souvislosti.....	53
6.2 Periodizace	53
6.3 Státní a společenské zřízení.....	54
6.4 Mezinárodní smlouvy	55
6.5 Prameny chetitského práva.....	56
6.6 Z vývoje práva v Chetitské říši	57
7. kapitola – Dějiny státu a práva na území starověkého Iránu	58
7.1 Periodizace dějin státu.....	58
7.2 Státní zřízení Perské říše do r. 331 př. n. l.	59
7.3 Právo	60
7.4 Náboženství.....	61

8. kapitola – Dějiny státu a práva na území starověké Palestiny	62
8.1 Stručný historický přehled	62
8.2 Vznik židovského státu a jeho státní zřízení.	63
8.3 Prameny práva starověkého židovského státu	64
8.4 Z vývoje starověkého židovského práva	66
8.5 Historické podmínky vzniku křesťanství v Palestině	69
9. kapitola – Dějiny státního zřízení fénických států a Kartága	71
9.1 Historické souvislosti.	71
9.2 Periodizace fénických dějin.	71
9.3 Fénické městské státy a jejich státní zřízení	72
9.4 Fénická kolonizace	72
9.5 Kartágo a jeho státní zřízení	73
10. kapitola – Dějiny státu a práva staré Číny	75
10.1 Stručný historický přehled	75
10.2 Státní zřízení staré Číny.	76
10.3 Právo staré Číny a jeho teoretická koncepce	79
10.4 Prameny práva staré Číny	82
10.5 Z vývoje práva ve staré Číně	84
11. kapitola – Dějiny státu a práva staré Indie	87
11.1 Stručný historický přehled	87
11.2 Státní zřízení staré Indie	87
11.3 Prameny práva ve staré Indii.	89
11.4 Z vývoje práva ve staré Indii	90
12. kapitola – Postavení jedince ve starověkých státech.	98
12.1 Postavení jedince ve východních samovládách	98
12.2 Postavení jedince v antických státech	99
12.3 Pokus o historické srovnání východních samovlád s antickými státy	100
13. kapitola – Vznik islámu	101
13.1 Historické podmínky vzniku islámu	101
13.2 Prorok Muhammad a vznik islámu	101
13.3 Muhammadův odchod z Mekky a založení „obce boží“ v Medíně	103
14. kapitola – Dějiny státu a práva Arabského chalífátu	106
14.1 Rozpory v muslimské obci po Muhammadově smrti a jejich řešení.	106
14.2 Vznik Arabského chalífátu	108

14.3	Státní zřízení za chalífů Umara a Uthmána	109
14.4	Arabský chalífát za Ummájovců a za Abbásovců	112
14.5	Islámské právo a jeho prameny	113
14.6	Některé instituce islámského práva	116
15.	kapitola – Státní zřízení a právo ve středověké Arménii	118
15.1	Historické souvislosti	118
15.2	Státní zřízení	120
15.3	Arménská církev	121
15.4	Prameny práva	122
16.	kapitola – Dějiny státu a práva ve středověké Gruzii	124
16.1	Historické souvislosti	124
16.2	Periodizace gruzínské samostatnosti	125
16.3	Státní zřízení	125
16.4	Gruzínská církev	126
16.5	Prameny k dějinám státu a práva	127
17.	kapitola – Poznámka o právních dějinách na území	
	Ázerbájdžánu ve středověku	128
17.1	Historické souvislosti	128
17.2	Periodizace ázerbájdžánských dějin	129
17.3	Státní a společenské zřízení	129
18.	kapitola – Dějiny státu a práva u Mongolů	131
18.1	Stručný historický přehled	131
18.2	Vznik státu Mongolů	132
18.3	Společenské a státní zřízení Mongolů	133
18.4	Prameny práva u Mongolů	135
19.	kapitola – Stručný historický přehled mongolské	
	zahraniční politiky	137
19.1	V Mezopotámii	137
19.2	V Číně	141
19.3	Nová vlna Mongolů a její historická úloha. Timur a Timurovci ...	142
19.4	V Indii	143
19.5	V Japonsku	143
19.6	V Tibetu	143
19.7	Ve Vietnamu	144
20.	kapitola – Dějiny státního zřízení v Číně v letech 220–1640 ...	145
20.1	Stručný historický přehled	145
20.2	Dějiny státního zřízení v Číně za feudalismu v letech 220–960.	146

20.3	Čínská společnost a stát za dynastií Sung a Jüan v letech 960–1368	149
20.4	Čínská společnost a stát za dynastie Ming v letech 1368–1644	150
21.	kapitola – Z vývoje státního zřízení a práva v Thajsku do r. 1767	154
21.1	Historické souvislosti	154
21.2	Periodizace dějin státu	154
21.3	Společenské a státní zřízení	155
21.4	Vybrané prameny práva	156
22.	kapitola – Dějiny státního zřízení v Japonsku za feudalismu . . .	158
22.1	Vznik a vývoj feudálního státu v Japonsku	158
22.2	Šógunát rodu Tokugawa	158
22.3	Koncepce a prameny japonského práva za feudalismu	159
23.	kapitola – Stručné dějiny státních útvarů na území Černé Afriky v předkoloniálním období	162
23.1	Starověké a středověké znalosti o Africe	162
23.2	Charakteristické rysy vývoje africké společnosti a státnosti	163
23.3	Nejstarší civilizace a státní útvary v severní Africe a jejich vliv na rozvoj Černé Afriky	163
23.4	Historické podmínky vzniku středověkých afrických států	165
23.5	Vznik středověkých afrických států	167
23.6	Charakteristické rysy středověkých afrických států	168
23.7	Setkání Evropy s Afrikou koncem středověku a počátkem novověku	170
24.	kapitola – Stručné dějiny raných státních útvarů na území Latinské Ameriky v předkoloniálním období	172
24.1	Nejvýznamnější latinskoamerické civilizace před příchodem Evropanů	172
24.2	Společenské zřízení u Mayů	172
24.3	Společenské zřízení u Aztéků	173
24.4	Společenské zřízení raných peruánských civilizací	175
24.5	Společenské zřízení u Inků	175
24.6	Srovnání aztécké a incké civilizace	177
24.7	Srovnání latinskoamerických civilizací se španělskou	178
24.8	Setkání Evropy s Amerikou koncem středověku a počátkem novověku	179

25. kapitola – Správa Latinské Ameriky v koloniálním období	181
25.1 Celková charakteristika koloniální správy latinskoamerických zemí.	181
25.2 Španělská koloniální správa	181
25.3 Portugalská koloniální správa.	184
26. kapitola – Hnutí za nezávislost a vznik samostatných států v Americe v 18.–19. století.	186
26.1 Rozdělení amerického území koncem koloniálního období	186
26.2 Etapy hnutí za nezávislost a vzniku samostatných států v Americe.	187
26.3 Pokusy o vytvoření soustátí v Jižní a Střední Americe	189
27. kapitola – Haiti – vývoj černošského státu na americkém kontinentu	192
27.1 Historické souvislosti.	192
27.2 Periodizace dějin Haiti.	192
27.3 Haiti v koloniálním období.	193
27.4 Válka za nezávislost a další vývoj samostatného Haiti	194
27.5 Vybrané prameny práva.	195
28. kapitola – Vývoj státního zřízení Mexika od r. 1822 do první poloviny 20. století.	197
28.1 Historické souvislosti.	197
28.2 Periodizace dějin státu.	198
28.3 Státní a společenské zřízení.	198
28.4 Ústavní vývoj.	200
29. kapitola – Osamostatnění Brazílie. Vývoj jejího státního a společenského zřízení do konce 19. století.	202
29.1 Historické souvislosti.	202
29.2 Periodizace dějin státu.	203
29.3 Ústavní vývoj v letech 1821–1891	204
29.4 Otroctví a jeho zrušení	205
30. kapitola – Vybrané kapitoly z dějin státu a práva na Kubě do r. 1959	207
30.1 Historické souvislosti.	207
30.2 Periodizace kubánských dějin.	207
30.3 Kuba pod španělskou nadvládou a její cesta k nezávislosti	208
30.4 Kuba v letech 1902–1959.	210
30.5 Ústavní vývoj.	210

31. kapitola – Filipíny – od kmenového zřízení k samostatnému státu	213
31.1 Historické a geografické souvislosti	213
31.2 Periodizace filipínských dějin	214
31.3 Vývoj společenského a správního zřízení	215
31.4 Závěr	217
32. kapitola – Dějiny státu a práva v Kanadě v letech 1497–1931	218
32.1 Historické souvislosti a periodizace	218
32.2 Období francouzské nadvlády	218
32.3 Britská Kanada	219
32.4 Vybrané právní prameny	221
33. kapitola – Jižní Afrika – vývoj od konce 15. století do r. 1961	223
33.1 Historické souvislosti a periodizace	223
33.2 Předkoloniální období	223
33.3 Nizozemská kolonie Kapsko	224
33.4 Britská kolonie	225
33.5 Jihoafrická unie	227
33.6 Vybrané právní prameny	228
34. kapitola – Formy francouzské nadvlády v zemích Maghribu v 19. a na počátku 20. století	230
34.1 Historické souvislosti	230
34.2 Francouzská okupace Alžírsko, Tunisko a Maroko	230
34.3 Francouzská vláda v Alžírsku do 1. světové války	232
34.4 Francouzská nadvláda v Tunisku do 1. světové války	232
34.5 Francouzská nadvláda v Maroku do 1. světové války	233
34.6 Maghrib mezi lety 1918–1945	233
35. kapitola – Nizozemská, francouzská a anglická obchodní a koloniální expanze v Indii od konce 16. století do r. 1918	235
35.1 Periodizace koloniální expanze evropských koloniálních mocností	235
35.2 Nizozemská obchodní a koloniální expanze	235
35.3 Francouzská obchodní a koloniální expanze v Indii	236
35.4 Stručný přehled anglických státoprávních opatření v Indii v letech 1858–1918	238

36. kapitola – Austrálie a Nový Zéland – od britských kolonií k samostatným státům	240
36.1 Historické souvislosti	240
36.2 Austrálie pod britskou nadvládou	240
36.3 Nový Zéland pod britskou nadvládou	242
37. kapitola – Právní dějiny Hongkongu od r. 1841 do dnešních dnů	243
37.1 Obecné souvislosti a periodizace	243
37.2 Britská okupace Hongkongu, britsko-čínské smlouvy o Hongkongu	244
37.3 Britská správa Hongkongu	245
37.4 Hongkong po jeho převzetí Čínskou lidovou republikou v r. 1997	246
38. kapitola – Dějiny státního zřízení Japonska v letech 1867–1918	248
38.1 Příčiny a průběh revoluce „osvícené vlády“ v letech 1867–1868. . . .	248
38.2 Vliv revoluce „osvícené vlády“ na státní zřízení	249
38.3 Státní zřízení v letech 1868–1918.	250
38.4 Vývoj a prameny práva v období „osvícené vlády“ (1868–1912). . . .	251
39. kapitola – Dějiny státního zřízení Japonska v letech 1918–1945	255
39.1 Vznik a počátky japonského totalitního systému	255
39.2 Rozkol hnutí v 30. letech	256
39.3 Ovládnutí státního aparátu za 2. světové války	257
40. kapitola – Palestina – vývoj od poloviny 19. století do r. 1945	258
40.1 Historické souvislosti	258
40.2 Sionismus a idea židovského státu	258
40.3 Palestina mezi světovými válkami	259
40.4 Přistěhovalectví do Palestiny	261
41. kapitola – Dekolonizace a vznik vybraných států v Asii a Africe po 2. světové válce	262
41.1 Dekolonizace a její etapy	262
41.2 Samostatné státy v mezinárodních vztazích	262
41.3 Organizace africké jednoty	263
41.4 Vznik vybraných států v Asii a Africe	264

Summary	276
Doporučená literatura	279
O autorech	284
Rejstřík	285